

HINDAMISSTANDARD

Puidutöötaja, tase 3

1. Üldine informatsioon

- 1.1. Puidutöötaja, tase 3 kutseeksami eesmärk on kutse taotleja kutsealase kompetentsuse hindamine.
- 1.2. Hindamine viiakse läbi peale kutsealaste õpingute lõppemist.
- 1.3. Hindamine viiakse läbi kutsealase õpingute läbijatele kutseõppeasutuses.
- 1.4. Kutsealast kompetentsust hindab erinevatest osapooltest koosnev vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon.
- 1.5. Kutseeksami korraldamise ja hindamise aluseks on puidutöötlemise valdkonna kutsestandard „Puidutöötaja, tase 3“ nõuded ning käesolev juhend koos selle lisadega.
- 1.6. Kutseksam loetakse sooritatuks, kui kutse taotleja tõendab kutsestandardi kohaselt kõik kohustuslikud kompetentsid.
 - 1.6.1. **Esiteks** vormistab ja esitab kutseksamipäeval **kirjaliku eksamitöö** dokumentatsiooni väljatrüki.
 - 1.6.2. **Teiseks** valmistab ja esitab kutseksamipäeval **praktilise eksamitöö**.
 - 1.6.3. **Kolmandaks** esitab **viis tööpäeva** enne kutseeksamit vähemalt **ühe valitava kompetentsi** kohta tööandja **praktika tõenduskirja** (lisa 1) ja/või esitab kutseksamipäeval **puitehistöö** valitava kompetentsi tõendamiseks **proovitöö** vastavalt p 4.4.3 sätestatud nõuetele.
 - 1.6.4. **Neljandaks** tõendab kutseksamipäeval **intervjuu**/esitlus käigus kutsestandardiga kirjeldatud puuduvaid tegevusnäitajad.
- 1.7. Kui kutse taotleja ei tõenda hindamisstandardi p 1.6 nimetatud kõiki kutseeksami osasid, on kutseksam mitte sooritatud.
 - 1.7.1. Kutseeksami lõpptulemust hinnatakse põhimõttel: sooritatud/mitte sooritatud.
- 1.8. Käesoleva juhendi kinnitamine ja muutmine kuulub MTÜ Eesti Mööblitootjate Liidu puiduerialade kutsekomisjoni pädevusse.

2. Kutse taotleja kompetentside -ja valitava kompetentsi hindamise

Kohustuslikud kompetentsid	Hindamiskriteeriumid ja tegevusnäitajad	Tõendatakse		
		kirjalik eksamitöö	praktiline eksamitöö	intervjuu/esislus
Puidutöötaja, tase 3 üldoskused	1. Täidab keskkonnakaitse, töötervishoiu, töö- ja tuleohutuse nõudeid puiduettevõttes.		X	V
	2. Järgib tööga seonduvaid õigusakte, ettevõtte sisekorraeskirju ning üldiseid eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi.		X	V
	3. Võtab vastu asjakohaseid otsuseid vastavalt etteantud nõetele ja vastutab enda töö tulemuste eest.		X	V
	4. Kasutab tööaega, töövahendeid ja materjale säästlikult ning praaki vältides, teavitab ilmnenud puudustest otsest juhti.	X	X	V
	5. Tegutseb meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel ja saab aru oma rollist meeskonnas ning tööosa olulisusest ettevõtte tehnoloogiaprotsessis.			X
	6. Suhtleb töökaaslastega lugupidavalt ja austavalt ning käitub vastastikust suhtlemist toetaval viisil.			X
	7. Kasutab võimalusi enesearendamiseks ning oma oskuste täiendamiseks.	V	V	X
	8. Kasutab igapäevatöös arvutit algtasemel kasutaja tasemel (vt lisa 1 – digipädevuste enesehindamise skaala).	X		V
	9. Tegutseb õnnetusjuhtumi puhul vastavalt ettenähtud korrale.		X	V
Tööprotsessi kavandamine ja materjalide ettevalmistamine	1. Tutvub tööülesande täitmiseks vajaliku dokumentatsiooniga.	X		V
	2. Loeb lihtsamaid tööjooniseid ja visandab eskiise (käsitsi koostatav mõõtkavavaba joonis).	X		V
	3. Kavandab oma tegevuse tööprotsessi täitmiseks lähtudes tööülesandest.	X	V	V
	4. Valib vastavalt tööülesandele (töökäsk, tööjoonis, tükitabel ja tehnoloogiakaart) toorikud, abimaterjalid ja vajalikud töövahendid (tööpingid, käsitöövahendid, elektri- ja pneumotööriistad ning surveseadmed, mõõtnis- ja kontrollimisvahendid jne) ning hindab nende seisundit.		X	V
	5. Valmistab ette oma vahetu töökoha lähtudes tööülesandest (arvestades materjali kogust, töövõtete ratsionaalset sooritamist ja ergonoomikat jne).		X	V
	6. Korrastab ja puhastab tööpinki, töövahendeid, seadmeid ja töökohta ning teeb vajadusel lihtsamaid hooldustöid (käsitööriistade teritamine jne).		X	V
	7. Koostab toorikute paketid (materjali kuivatamiseks, transpordiks jne).		X	V
	8. Valmistab ette ning hoiab korras ladustamiskohad ja kasutatavad seadmed (käsitranspordiseadmed: käru, kahveltöstuk, kahvelkäru, kuivatuskäru jne).		X	V
	9. Ladustab materjalid (paigutab transpordivahendile, toimetab need ettenähtud kohta ning vajadusel vinnastab need nõuetekohaselt) ning täidab dokumentatsiooni (materjal, toote kirjeldus, kogus jne).		X	V
Puittoodete valmistamine, komplekteerimine ja pakendamine	1. Mõõdab, märgib ja märgistab töödeldavat materjali ja toorikuid lähtudes tööjoonisest ja töötlemisviisist.		X	V
	2. Valmistab detaile ja lihtsamaid seotisi (puit-, kruvi-, naelseotised) kasutades käsitööriistu.		X	V
	3. Seadistab tavatööpingi (saag-, hõõvel-, puur-, frees- ja lihvpingi) ja töötab erinevatel seadistatud puidutöötluspinkidel.		X	V
	4. Valmistab saematerjalist latt-toorikuid ning liimib need lihtsamaid survevahendeid kasutades liimkilbiks.		X	V
	5. Sooritab lihtsamaid pealistustöid käsitöövahenditega.		X	V
	6. Paneb kokku alakootust ja tooted (sahtlid, jalaraamid jne) kasutades käsisuruteid lähtuvalt tehnilisest dokumentatsioonist.		X	V
	7. Valmistab viimistletava pinna ette (krundib, kohtpahteldab, lihvb, eemaldab tolmu jne).		X	V
	8. Viimistleb käsitsi puittooteid (vahatab, õlitab, peitsib, lakib, värvib jne).		X	V
	9. Kontrollib toote, detaili või koostu mõõtmeid ja kvaliteeti ning võrdleb tulemusi etteantud nõuetega, valides sobivad mõõde- ja kontrollimisvahendid.		X	V
	10. Komplekteerib ja pakendab pool- ja valmistooted vastavalt etteantud nõuetele.		X	V
X – põhiline tõendamise võimalus				
V – vajadusel täiendav tõendamis võimalus				
Valitavad kompetentsid	Hindamiskriteeriumid ja tegevusnäitajad	Tõendatakse		
		praktiline eksamitöö	töandja hinnang töötulemustele ettevõttes	intervjuu/esislus
Puitehistöö	1. Koostab eseme valmistamise kava.	X	X	V
	2. Valmistab eseme lähtudes kavandist kasutades põhilisi puitehistöö tehnikaid (vestmine, saagimine, hõõveldamine, puurimine, peiteldamine jne).	X	X	V
Pehmemööbli karkassi koostamine	1. Komplekteerib joonise põhjal detailid pehmemööbli karkassi koostamiseks.		X	
	2. Koostab detailidest karkassi.		X	
Ehituslaudsepatootode valmistamine	1. Valmistab ehituslaudsepatootode (puittrepp, ukse, aknad jne) lihtsamaid detaile.		X	
	2. Koostab lihtsamaid laudsepatootodeid ja osaleb paigaldamisel meekonnaliikmena.		X	
Puithoone karkassi ja selle elementide valmistamine	1. Valmistab karkassielementide lihtsamaid detaile.		X	
	2. Koostab eelnevalt valmistatud detailidest karkassi kasutades tapp-, nael-, kruvi- ja poltliiteid.		X	
Puittoodete parandamine	1. Hindab taastatava toote (v.a ehituskonstruksiooni osad) seisundit, kavandab tööprotsessi ja valib vajalikud materjalid.		X	
	2. Parandab või asendab puittoote vigased detailid ja seotised ning viimistleb käsitsi toote pinnad.		X	
Puittoodete tööstuslik lõiketöötlemine	1. Valmistab puittooteid tööstuslikel puidulõikepinkidel (saagpink, nelikanthõõvelpink, tapilõikepink, puurpink).		X	
	2. Hindab detaili ja toote kvaliteeti ning sorteerib materjali vastuvõtmisel.		X	
Puittoodete tööstuslik viimistlemine	1. Viimistleb lihtsamaid detaile ja tooteid tööstuslikel viimistlusseadmetel.		X	
	2. Ladustab viimistletud detailid kattetahkumiseks.		X	
Puittoodete tööstuslik pealistamine	1. Koostab spoonisärgi ja pealistas laipindu tööstuslikel seadmetel.		X	
	2. Pealistas kilpdetailide servpindu tööstuslikel seadmetel.		X	
X – põhiline tõendamise võimalus				
V – vajadusel täiendav tõendamis võimalus				

3. Hindamismeetodid ja nende kirjeldus

Kutse taotleja kutseoskuste hindamisel kasutatakse järgnevaid hindamismeetodeid:

- 3.1. Kutsealaste teadmiste ja vaimsete oskuste hindamine toimub kirjaliku eksamitöö dokumentatsiooni koostamise abil.
- 3.2. Vaimsete ja sensomotoorsete kutseoskuste hindamine toimub praktilise eksamitöö käigus, hõlmates kvaliteetse puittoote valmistamist.
- 3.3. Oma seisukohtade põhjendamine ja täiendavate kompetentside tõendamine toimub suulise intervjuu/esitluse käigus, sh praktika tõenduskirja.

4. Hindamisülesanded ja hindamise korraldus

Hindamiskomisjoni liikmed lähtuvad kutse taotleja kompetentside ja ühe valitava kompetentsi hindamisel p 2 tabeli 1 näitajatest, p 4.2, 4.3, 4.4 nõuetest lähtuvalt ning hindamistulemused fikseeritakse lisa 4 ja 5 alusel.

4.1. Hindamise objektid:

- Kirjalik eksamitöö dokumentatsioon.
- Praktiline eksamitöö.
- Valitavate kompetentside tõendamine.
- Intervjuu/esitlus.

4.2. Nõuded kirjaliku- ja praktilise eksamitööna valmivale tootele:

- 4.2.1. Eksamitööks tuleb kirjeldada ja valmistada kvaliteetne puittoode (nt mööbli-, ehitus-, tarbe- või dekoratiivse jms), edaspidi toode.
- 4.2.2. Toode peab koosnema vähemalt neljast detailist ja sisaldama kahte erinevat seotist (millest vähemalt üks on ühendusvahendiga seotis või tappseotis).
- 4.2.3. Toote valmistamisel võib kasutada erinevaid puitmaterjale.
- 4.2.4. Toode peab olema kvaliteetselt valmistatud ja viimistletud.
- 4.2.5. Toode peab olema esteetilise välimusega ja kasutuskõlblik.

4.3. Kirjaliku eksamitöö dokumentatsiooni nõuded:

Kutse taotleja koostab toote tehnilise dokumentatsiooni praktilise eksamitööna valmiva toote kohta, mis sisaldab järgmisi nõudeid:

- 4.3.1.1. Tiitelleht (näidis lisa 2)
- 4.3.1.2. Sisukord (näidis lisa 3)
- 4.3.1.3. Tootekirjeldus (valmistatava toote lühikirjeldus sh miks selline toode valiti, millistest osadest toode koosneb ja milliseid puitmaterjale, puiduliike, seotisi ja manuseid kasutatakse, toote gabariitmõõtmed).
- 4.3.1.4. Toote eest- ja külgvaate eskiisjoonis (vormistaud korrektselt kasutades joonestusvahendeid või mõnda joonestusprogrammi) või fotod, mis annavad tootest ülevaate.
- 4.3.1.5. Toote ühe detaili eskiis-tööjoonis, mis on vormistaud korrektselt (kasutades joonestusvahendeid või mõnda joonestusprogrammi).
- 4.3.1.6. Detailide ja toorikute loetelu.
- 4.3.1.7. Toote puitmaterjalikulu arvutus (vähemalt ühe detaili kohta).
- 4.3.1.8. Tehnoloogiakaart eskiisjoonisel kujutatud detaili valmistamise kohta.

4.4. Valitava kompetentsi hindamine

- 4.4.1. Valitava(te) kompetentsi(de) hindamine toimub praktika tõenduskirja(de) (edaspidi tõenduskiri) alusel (lisa 1).
- 4.4.2. Tõenduskiri esitatakse hindamiskomisjonile vähemalt viis tööpäeva enne kutseksamipäeva. Hindamiskomisjonil on õigus kontakteeruda ettevõttega, kelle juures valitava kompetentsi praktika toimus.
- 4.4.3. Erandina võib puitehistöö kompetentse tõendada praktilise proovitööga ja selle vabas vormis koostatud valmistamiskavaga ja esitama selle kutseksamipäeval hindamiskomisjonile.
- 4.4.3.1. Puitehistöö proovitöö peab sisaldama olulises osas käsitöötlus töövõtteid (vestmine, saagimine, hõõveldamine, puurimine, peiteldamine jne) ja valminud puittoote (näiteks tappseotistega karp, laegas, riiul, puidulõike tehnikaid sisaldav pilt või dekoratiivese, punutis jms) valmistamiskava peab sisaldama õiges järjekorras kõiki käsitöötlus operatsioone.

4.5. Intervjuu/esitus

- 4.5.1. Lõplikuks kutseeksami hindamiseks on intervjuu/esitus, mis toimub kutseeksami päeval kutseõppeasutuses.
- 4.5.2. Kutse taotleja **esitab** hindamiskomisjonile **kirjaliku eksamitöö väljatrüki ja praktilise eksamitöö käigus valminud toote** ja tõendamise vajadusel valitava kompetentsi **puitehistöö proovitöö koos valmistamiskavaga** kutseksamipäeval.
- 4.5.3. Kutse taotleja tutvustab oma valminud tööd ning vajadusel vastab suuliselt hindamiskomisjoni liikmete küsimustel sh vastab vajadusel **praktilika tõenduskirja** kohta tekkivatele täpsustavatele küsimustele.
- 4.5.4. Intervjuu/esitluse pikkus ühe kutse taotleja kohta on orienteeruvalt 20 minutit.

5. Hindamisjuhend hindamiskomisjonile

- 5.1. Hindamiskomisjoni liikmetele tutvustamiseks materjalid, enne kutseeksamit:
 - 5.1.1. Puidutöötleja, tase 3 kutsestandard
 - 5.1.2. Puidutöötleja, tase 3 hindamisstandard
 - 5.1.3. Hindamisel kasutatavad muud vormid
- 5.2. Hindamise ajal lähtuvad hindamiskomisjoni liikmed järgmistest asjaoludest:
 - 5.2.1. jälgib igat kutse taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
 - 5.2.2. teeb iga kutse taotleja kohta märked hindamisvormides,
 - 5.2.3. esitavad vajadusel kirjaliku eksamitöö esitluse ja intervjuul käigus täpsustavaid küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
 - 5.2.4. kutseeksami hindamine toimub vastavalt hindamiskriteeriumitele.
- 5.3. Hindamiskomisjon koostab kutseeksami tulemuste põhjal koondtabeli kutse taotleja kohta ja esitab ettepaneku kutsekomisjonile, kes kinnitab/ei kinnitab kutseeksami tulemused.

6. Vormid hindajatele

- 6.1. Kirjaliku eksamitöö ja proovitöö hindamisleht (Lisa 4).
- 6.2. Koondtabel kompetentside tõendamise ja kutse omistamise kohta (Lisa 5).

kuupäev

Puidutöötleva valitavate kompetentside tõenduskiiri

Käesolevaga tõendab ettevõtte registrikoodiga, keda esindab praktika juhendaja e-post..... mobiili nr....., et puidutöötleva tase 3¹ õpilane isikukoodiga omandas praktika käigus ajavahemikulalljärgnevad kompetentsid:

Puidutöötleva, tase 3 tööline töötab iseseisvalt tuttavas olukorras

(<https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/vaata/10979092>).

Valitavate kompetentside tabel

*Märkida ainult tõendatud kompetentsi lahtrisse „JAH“, teistesse lahtritesse „-“, (tähendab, et antud ettevõtte tingimustes polnud kutse taotlejal võimalik oma kompetentsust vastavalt tegevusnäitajatele tõendada).

Valitavad Kompetentsid	Tõendatava kompetentsi tegevusnäitajad	Kompetents tõendatud*
Puitehistöö	1. Koostab eseme valmistamise kavandi. 2. Valmistab toote kavandi põhjal kasutades puitehistöö tehnikaid (vestmine, saagimine, hõõveldamine, peiteldamine, punumine jne.)	
Puithoone karkassi ja karkassielementide valmistamine	1. Karkassielementide lihtsamate detailide valmistamine 2. Karkassi koostamine tapp-, nael-, klamber-, kruvi- või poltliidetega	
Ehituslaudsepa toodete valmistamine	1. Laudsepatoodete (Trepp, aken, uks jne) detailide valmistamine 2. Laudsepatoodete koostamine	
Pehmemööbli karkassi koostamine	1. Detailide komplekteerimine joonise alusel 2. Karkassi koostamine	

¹Puidutöötleva tase 3 kutsestandard: <https://www.kutseregister.ee/ctrl/et/Standardid/exportPdf/10979092/>

Puittoodete parandamine	1. Hindab parandatava toote vigastusi ning kavandab parandusprotsessi 2. Parandab ning viimistleb toote	
Puittoote tööstuslik lõiketöötlemine	1. Töötleb toote detaile tööstuslikel lõikepinkidel (saag-, hõövel-, tapilõike- või puurpink jne) 2. Hindab töödeldud toote kvaliteeti ja sorteerib materjali vastuvõtmisel	
Puittoodete tööstuslik viimistlemine	1. Viimistleb lihtsamaid detaile tööstuslikel viimistlusseadmetel 2. Ladustab viimistletud detaile katte tahkumiseks	
Puittoodete tööstuslik pealistamine	1. Koostab spoonisärgi ja/või pealistab detaile tööstuslikel seadmetel 2. Pealistab servpindu tööstuslikel seadmetel	

Praktika juhendaja

/allkirjastatud digitaalselt/

Õppeasutuse nimi

Praktilise eksamitöö TOOTE nimetus
Kirjalik eksamitöö

Pilt või joonis tootest

.....
(kutse taotleja nimi)

Asukoht
aastaarv

Kirjalik eksamitöö dokumentatsiooni sisukorra näidis:

Sisukord

1. Tootekirjeldus
2. Toote vaated
3. Toote ühe detaili tööjoonis
4. Detailide ja toorikute loetelu (vt Lisa)
5. Toote detaili materjalikulu arvutused (vt Lisa)
6. Tehnoloogiakaart detail valmistamiseks (vt Lisa)

Sisukorras peab olema esitatud kõik hinnatavad osas, lehekülje numbrid peavad olema nummerdatud ja ära näidatud sisukorras (erandina võivad graafilised joonised, kui eelnevalt on kirjeldatud joonise nimetusega ja viidatud lisadena kirjaliku töö lõppu).

Eksamitöö hindamistabel hindajale

Eksamitöö dokumentatsiooni ja proovitööna valminud toote hindamine toimub enne esitlust. Aluseks võetakse kirjaliku eksamitöö dokumentatsioon ja praktilise eksamitööna valminud puittoode, eksamiülesande- ja puidutöötlus nõuded puittoodetele.

Hinnangulahtrisse märgitakse (T) nõuetele vastavuse tõendamise korral, (I) puuduste esinemisel nõuab lisaselgitusi intervjuul **(O) märgitakse kui nõue ei ole täidetud ja seda ei ole võimalik täita suulise esitluse vormis, mis tähendab automaatselt kutse mitte tõendamist.**

Kokkuvõttev hinnang tegevusnäitajatele kujundatakse hindamiskomisjoni poolt esitluse lõpuks.

Kokkuvõtva hinnangu ja Puitehistöö proovitöö puhul hinnatakse tõendatud (T) või tõendamata (MT).

Kirjaliku- ja praktilise eksamitöö hindamisleht

Kirjaliku- ja praktilise eksamitöö vastavus nõuetele											
jr k	Taotleja nr või nimi	Toote vastavus ülesandele	Toote gabariitmõõtmete vastavus joonisele +3 /- 0 mm	Toote vaated ja detaili joonis	Detailide toorikute loetelu	Detaili valmistamise tehnoloogia	Seotiste ja viimistluse kvaliteet	Toode on esteetiliselt välismusega ja kasutuskõlblik	Kokkuvõttev hinnang	MÄRKUSED	Puitehistöö proovitöö vastab nõuetele T/MT (hinnatakse valik kompetentsi taotlemisel)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											
12											
13											

Koondtabel kompetentside tõendamise ja kutse omistamise kohta

		Valitavad kompetentsid										
jrk	Taotleja nr või nimi	Puitehistöö	Pehmemööbli karkassi koostamine	Ehituslaudsepatoodete valmistamine	Puihoone karkassi ja karkassielementide valmistamine	Puittoodete parandamine	Puittoodete tööstuslik lõiketöötlemine	Puittoodete tööstuslik viimistlemine	Puittoodete tööstuslik pealistamine	Kirjaliku- ja praktilise eksamitöö vastavus nõuetele T/I/O	Intervjuu järgne lõpphinang T/MT	Hindamiskomisjoni otsus tõendatud kompetentside omistamise kohta, miitesooritamise puhul põhjus mis osas nõuded tätmata
1	2	5	6	7	8	9	10	11	12	3	4	13
1	1.1	T	-	-	-	T	-	-	-	T	T	Omistada kutse ja valitavad kompetentsid : Puitehistöö, Puittoodete parandamine
2	1.2	-	-	T	-	-	-	-	-	O	MT	kutset ei omistata eksamitöö ei vasta nõuetele,
3	1.3	-	-	-	-	-	-	-	-	I	MT	kutset ei omistata valitav kompetents tõendamata
4	1.4	-	-	-	-	-	T	-	-	T	T	Omistada kutse ja valitavad kompetentsid : Puittoodete tööstuslik lõiketöötlemine
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												

(T) kompetentsid tõendatud, (I) nõuab lisastõendamist, (O) nõutud kompetentsid pole tõendatud
tõendatud(T) või mitte tõendatud (MT)